

**9th International scientific conference
“European Applied Sciences:
modern approaches in scientific
researches”**

31th March 2014

Stuttgart, Germany

RT
shing

9th International Scientific Conference

**European Applied Sciences:
Modern approaches in scientific researches**

Hosted by the ORT Publishing and

The Center For Social and Political Studies "Premier"

Conference papers

March 31, 2014

Stuttgart, Germany

Section 1. Geography

Kashlakov Revolt Shnurikhametovich, Bashkir State Pedagogical University, Professor at the Department of Ecology and Environmental Management
 Gilyanova Galina Rafailovna, Bashkir State Pedagogical University, docent at the Department of Ecology and Environmental Management
 Kashiurov Revolot Shaiyukhmetovich, Bashkirский государственный педагогический университет, профессор кафедры экологии и природопользования
 Ильманова Галия Рафаиловна, Башкирский государственный педагогический университет, доцент кафедры экологии и природопользования

Anthropogenic change the biomass and productivity to vegetation to South Ural and Preduralie

Антропогенные изменения фитомассы и продуктивности растительности в Южном Урале и Предуралье

Введение. Территория Южного Урала и Предуралья практически полностью выкашивается в административные границы Республики Башкортостан и издавна является ареной активной хозяйственной деятельности и экстенсивной эксплуатации всех видов природных ресурсов, и поэтому природная среда значительно преобразована человеком. В наиболее освоенных западных районах площади земель измененных в результате деятельности человека составляют от 80,0 до 97,0%, в Зауралье — 82,0–87,0%. Относительно хорошо сохраняются горнолесные ландшафты Южного Урала, здесь 65,0–75,0% территории можно оценить как практически не измененные. Эти ландшафты также подвергались ранее и подвергаются сейчас прямым и косвенным воздействиям человека¹. В 18 и 19 веках на значительных площадях прознавлялись рубки для выжигания древесного угля горных заводов, на котором они работали и для получения материалов на разнообразное хозяйственное нужды этих заводов. Кроме того, длительный время в лесах, на площади превышающей 1 млн га производился выпас домашнего скота, на открытых безлесных участках заготавливались корма для домашних животных. Это, безусловно, не могло не оказать негативного влияния на экосистемы, на продукцию растительности, запас органического углерода в почвах².

Для выявления глубины изменений необходимо оценить баланс органического углерода в природно-хозяйственной системе республики. Для этого необходимо рассчитать его запасы раздельно в фитомассе и в почвах в доиндустриальное время и в хозяйственно освоенных ландшафтах. По величине разности можно судить о степени антропогенной трансформации природной среды в целом.

Цель данного сообщения — рассмотреть изменения запасов фитомассы и продукции растительности вследствие хозяйственного освоения территории.

Для этого потребовалось установить величину биомассы и нетто-первичную продукцию доиндустриальной растительности, установить величину биомассы и нетто-первичную продукцию (НПП) современной растительности и проанализировать их сравнительную оценку.

Материалы и методы расчета. Расчет биомассы и нетто-первичной продукции растительности доиндустриальной эпохи. Площадки растительности лесов и степей, необходимые для выяснения общей фитомассы и НПП доиндустриальных ландшафтов определены исходя из имеющихся данных об их соотношении в прошлом: тогда, на более 70% территории были распространены леса и около 30% занимали степи³. При составлении площади исходили из следующего. Согласно имеющимся данным⁴ в результате хозяйственного освоения произошло практически двукратное сокращение лесов. В настоящее время они занимают немого более 52,106 га, следовательно, прежде они занимали не менее — 106 га. Площадь респубики в современных границах равна 142952103 га соответственно доля степных экосистем составляла 42952103 га. При определении соотношения площадей, занятых насаждениями основных групп лесоразнообразия пород, также применяли метод пропорционального изменения. В частности, насаждения хвойных пород по сравнению с доиндустриальным периодом сократились в 5 раз и на их месте распространились вторичные леса (в основном осинники и березняки)⁵. Исходя из этого площадь хвойных насаждений увеличили за счет группы млекопитающих лесов на соответствующую величину и приняли, что прежде они занимали 5600х103 га, насаждения

¹ Кашапов, Р.Ш. О балансе органического углерода в природно-хозяйственной системе Башкортостана//Ита. РГО. 2002. Т. 134. Вып. 3. - С. 39–42.

² Кашапов, Р.Ш. Введение в основные экологические проблемы Башкирии: Учеб. пособие/Башкирский пед. ин-т. Уфа, 1992. - 106 с.

³ Савуров, Г.А. Лесостепные почвы Башкирской АССР их генезис и продуктивность//Характеристика. Изд-во ИИДУХА, 1964. - 145 с.

⁴ Абдулов, М.Х. В гармониях с природой: очерк экологической лесного хозяйства/Комплексная оценка лесных экосистем. Уфа, 1994. - 49 с.

⁵ Там же.

9th International Scientific Conference
 "European Applied Sciences: modern approaches in scientific researches":
 Papers of the 9th International Scientific Conference, March 31, 2014,
 Stuttgart, Germany, 174 p.

Editorial board

Apl.-Prof. Dr. phil. Lutz Schumacher, Germany
 Prof. Dr.-Ing. Johannes Pinnkamp, Germany
 Dr. phil. Carsten Knockert, Germany
 Dr. rer. soc. Dr. phil. Dietrich Pukas, Germany
 Prof. Dr. phil. Kristina Reiss, Germany
 Prof. Dr. oec. Susanne Stark, Germany
 Prof. Dr. iur. utr. Marina Savtschenko, Russia
 Dr. disc. pol. Alexei Kiseljov, Russia
 Dr. oec. Saida Berstrowa, Russia

Edited by Ludwig Siebenberg
 Technical Editor: Peter Meyer

ISBN 978-3-944375-35-9

Published and printed in Germany by ORT Publishing (Germany) in association
 with the Center for Social And Political Studies "Premier" (Russia)
 March 2014, 700 copies

ORT Publishing
 Schwiebedingerstr. 59
 70435 Stuttgart, Germany
 info@ortpublishing.de
 www.ortpublishing.de

ISBN 978-3-944375-35-9

All rights reserved
 © ORT Publishing
 © All authors of the current issue

Мына бір фактілерден елімізде ақыл негізде медициналық қызмет көрсетудің сапасын көзге алдырамыз. Астана қалалық прокуратурасы тексерулерін нәтижесінде «Керуен-Медикс» ЖШС ұзақ уақыт бойы әр жұрт айдосында тексеру арқылы (оның құны 120 мың теңгеден астам) қомақты қаражат тапқан. Алайда тексерулер мүлдем қажет емес дәрігерлердің бірнеше зерттеулері және консултациялардан жағдайында «Кабилтсервис» ЖШС және кәсіпорны 2010 жылы сүт бөзі фиброэластомазы және жеміс қалың кілтпен ауырлатыптарға заңсыз онкологиялық және маманологиялық операциялар жүргізген. Мұндай әрекеттерден пациенттер елеулі зардап шеккен. Алғаш ала тексеруізде дәстүрлі емес медицина орталығында ем алған бірнеше наурыз қатерлі кінәлі соның сатысындағы диагностикамен қалалық ауруханалардың жаңа сәкіуі болдырына көліп түскен. Анықталғанындай, орталықта оларды еміруге тиіс аурулардан емес, басқа сырқаттар диагнозы бойынша ем жүргізілген.

Орын алып жатқан оқиғалардан негізгі себептерінің бірі ретінде медицина мекемелерінде жұмыс істейтін персоналдардың көбіні біліктілігін түзеу деңгейінде болуы айтылды. Оларды мына мәліметтерден айдын байқауға болады: персоналдың орталықтан 100 дәрігердің қазіргі кезде нөбрі 37 — сінғы ғана қалыптасты санаттары бар. Бірінші қалалық аурухананың 12 дәрігерінің 15 пайызында ғана санаттары бар екендігі анықталған, ал онкология бойынша болса, барлық дәрігерлердің шінде тек төрттен бірі ғана жоғары санаты болған және барлығының тиісті проффиды ма- мандануы болмаған, қалалық ауруханадағы 141 дәрігердің тек 57 — сі ғана уақытында санаттары анықталған.

Айтылған проблемалардан шығатын жол бар ма? Дүниежүзінің алдығы қатарлы барлық елдерде қалыптасқан медицина қызметкерлерінің біліктілігін және медициналық қызмет көрсетудің көлеміне байланысты атқаратын еңісіне адал төлеудің жүрісі арқылы шығуға болатын еді. Біздің елімізде мемлекет басшысының Жоқарудағы атылған мәселе жаңа-жаңы айтылған. Бірақ іс жуында әлі де шешімі тапшауда.

Екінші жағынан, медицина қызметкерлерінің жалмақсының төмен болуы, олардың біліктілігін түзетін және тиісіне медициналық қызмет көрсету мен жаңа медициналық технологияны игеріп жететін мамандардың білімдерінде алып көлуі.

Әдебиеттер тізімі:

1. Камражанов, Е. И. Причинность в криминологии. – Алматы: Изд-во Университета «Қайнар», 1995. – 200 с.
2. Липинский, Я. Понятие преступности в современной криминологии // Проблемы криминологии. – 2005. – № 1. – С. 28–34.
3. Савок Д. К. Правовая статистика. – М.: Юристъ, 1999. – 590 с.
4. Криминология: Учебник. 2-е изд./Под ред. И. Ф. Кузнецовой. В. В. Лунева. – М.: Волтерс-Клувер, 2005. – 630 с.
5. Медициналық терминдер/Нәзімә с. Ибраһимовна. – 2007. – № 3. – 16 аяуыста.
6. Қармықтық Ісгі қозғалудан бас тарту Ісгі № 13285856/Астана қалалық прокуратурасының материалдары. – 2011. – 23 б.

*Mukhitova Aina Sagidullakuly
associate professor Universiteta Kairat
Muxitrova Aina Sagidullakuly
Kairat universitetinin dozentini*

Effective methods of carrying out occupation with students on disciplines the Kazakh literature жұмыс жүргізудің тиімді амал — тәсілдері

Студенттермен Қазақ әдебиетін оқыту дәстүрлі емес пәндің әуелі жағдайында қарқын-қатпарға орнатуы аурық деп санай- мыз. Адамгершілікке негізделген қатынас қамшида өз нәтижесін берік. Биліктердің шығармашылық белеңділіктері көзге ұшып Жоғары оқу орнында интербелеңді оқу мен оқытуы қолдану тиімді болып табылады. «Интербелеңді оқу» әзірле қарқын-қатпарға (коммуникация) негізделген диалог арқылы үйрену, үйрену деп түсіндіріледі. Бұндай оқу студентті өз тақырыбы мен өзгерістерін іс-әрекеті арқылы жақалатын белеңді қарқын-қатпарға негізделген. Интербелеңді оқуда студенттер терең ойланады, жеке қабілеттерді дамыту, өз идеяларын мен іс-әрекеттерін талдау және баға беру, ашыратын өз бетімен түсінді, таразылап, оның ішінен көрсетіп тандау, өзіндік және жаңа түсінік пен білім құрастыру, жеке басын құндылығы мен сенімін қалыптастыру, өзгерістері тиімді қарқын-қатпарға жасау, ұжыммен бірлесіп жұмыс жасаудың стилін үйрену тәрізді білім, дағды, машықтарға үйренеді. Интербелеңді оқу оқыту жоғары оқу орнындағы көптеп жұмыс түрлері мен іс-әрекеттер арқылы жүзеге асырылады.

Тілділіктер , жұрттық, толытық, жеке, аудиториялық зерттеу жұмыстары, ашырат көздерімен жұмыс жасау, шығармашылық жұмыстар, көке-стай, презентациялар, қолжазбалық оқыту бағдарламалары, инсцениро, т.б. Бұндай жұмыс студенттің өзінің пікір айтуға, күнделікті өмірге тұрғындық проблеманы шешуге, саны және аналитикалық ойлау дағдыларын қалыптастыруға және баға шікірі сыйлауға, онымен санауға көмектеседі. Сонда оқыту Пәндің интербелеңді аман-тәсілдердің қолдануы студенттің «Менің» ала қойды, жеке тұра ретінде қалыптастыртып, дүниетанып мен өзін-өзі таныудың негізгі элементтерін дамытатын, құрамылық пен білімді игеру практикасына көпе

асыратын іс-әрекет болып шығатын. Интербелеңді іс-әрекеттерді оқытуға қана технологиялар негізінде қолданылған тақырыптарды ортаға салуды жөн санады.

Оқытуында мақсаты мен міндеттері, дәліс-тәсілдері, бағаның даму заңдылықтарына сәйкестендірілген оқыту түрі – «Диалог оқыту» технологиясы. Диалог оқытуында негізгі мақсат – білім мақсатын қалыптастырып үйрену емес, білім мақсатын биліктер өз бетімен жасауына көмектесу алып-ой әрекеттерін орындау арқылы менгеру және оқышылдырды тәрбиелеу топтастырылған ұжым жасауға үйрену.

Диалог оқыту студенттің іденушілік – зерттеушілік әрекетін ұйымдастыру басты назарға ұстады. Студент өзінің бұрын жетіні біліктің білітін және мәселені шешуге жеткілікті екенін сезінетіндей жағдайға түсетуі керек. Сонда ғана ол білуге ықпалданады, әрекеттенеді. Диалог оқыту деңгейіміз – студентті сұрықет ретінде оқу ісіне қатыстыратын, сонан сай қабілетін арттыратын жағдайлар түзілуі болып табылады. Биліктерді қазыптару, сезіне асер беру мұрағының басты мақсаты болуы тиіс. Сабак процесінде оқытушы ұйымдастырушы, бағыттаушы адам рөлінде болуы керек. Сабак барысында әр студентке өз ойын, пікірін айтуға мүмкіндік берілгені, жауаптар тыңдалады. Биліктер өз тұжырымды дәлелдеуге тиісінше жасады.

Диалог оқыту технологиясындағы сабақтың құрылымы негізінен үш үлкен кезеңге бөлінеді.

I кезең. Бағдарлау – мотивациялық кезең

Бұл кезеңде оқу міндеттері және тақырыпты байланысты жоқсартылады. Оқытушы алдын-ала еске түсіру топтастыру үшін қыт сұрақтар дайындайды. Бұл кезеңде мұндай оқышылдары белеңді әрекетке бағыттауға керек. Бұл орайда оқу міндеттері проблемалық сұрақтар арқылы шешіледі. Проблемалық жағдайды тұжындау – сабақтың ең қолын, ең қажетті болып десе де болмады.

Келісуге келетін ашу үшін әдейі туындай болыпша логикалық сұрақтар қойылып, жауап алынады. Мысалы, – алғорды «Торғай мінор ак боз ат менің тақымында кеткендей еді, інесіне қайтпауға кеш еді...» деген(60-80 жылдардағы қазақ әдебиеті) тұспалды ойынның мәнін қалай ашыр едің?

– сен бұл шығарманы қалай аңғарған болар едің? Жауабы бағыттауға көзқарасымды білдір, – Сабак барысында ұйымдастырылған проблемалық жағдай оқышылдың ойлау қабілетін дамытты, оқу міндеттерін дәріс шешілуіне ұйғарып болды.

II кезең. Операциялық – орындаушылық кезең

Бұл кезеңде оқу міндеттері шешіліп, дәстүрлі оқытуға ұялғандай және сабақ түсіндіріледі. Бұл кезеңде барлық тап- сырма – сабақ проблемасы шешіледі.

III кезең. Рефлексиялық – бағалау кезеңі

Бұл кезеңде студенттер тарапынан «Бүгін мен не үйрендім?» деген сұрақтың түйіні ізделеді. Бұл кезеңде биліктерге сабақ тақырыбына байланысты жалпымалық сұрақтар беріледі. Бұл қорылық өз-өзіне есет беру, кезеңдері менгерінін түсінді, ерекшелігі түйіндей білуімен айырылғанды. Өзін-өзі қорықтың бағалау жүргізеді. Оқыту технологиясында студенттің өзін-өзі бағалауы міндетті түрде керек. Студенттердің өзін-өзі бағалауы мен өзін-өзі басқаруы, өзін-өзі түзетуі – бір-бірімен тығыз байланысты үрдістер. Мұндай өзіндік әрекеттерге үйренуге қарапайым аспанды жоғарыға, оған күрделі сатыға көрей дамыды. Осындайда студенттің белеңді танып әрекетіне байланысты өзінің жеке жұмыс істеу бағаның қажетіне айналады. (өзіндік пен білім алу, өзін-өзі басқару, бағалау, сынықты әрекет дәрежесіне көтеріледі.)

Үлге тапсырма беру үш деңгейден тұрады.

Репродуктивті (бағдарламалық материалды білу және орындай білу)

Шығармашылық білімді менгеру, мәдениетке тапсырмады.

Алған білім бойынша шығармашылық тапсырма.

Диалог оқыту – оқытушы мен студент арасындағы ерекше қарқын-қатпар. Бұл орайда оқытушы – дайын білімді түсіндіріп қояды, бақылаушы, бағалаушы емес, танымдық іс-әрекетті ұйымдастыратын ұқымдық істердің ұйғарысы. Тен осындай оқыту ғана биліктердің нәтижелісінің көіні ашып, шығармашылығын дамытты.

Оқытушы – дәріс – білім берген ұжымдардың іс-әрекеті биліктердің жан-жақты дамуына бағыттауға керек. Диалог оқыту жүзінде студент пен мен оқытушы арасындағы ынтимділіктық өзара сыйластық, түсіністік ерекше орын алады. Бұл технологияның бір ерекшелігі – топ студенттерін үлгерімі жақсы, үлгерімі төмен деп бөлмей, барлық биліктер дамуы үшін қолдай жағдай тұтауы. Үлгерімі төмен биліктердің де қабілеті жеткен жерге дейін өсікес сүгі ойнастырылады.

Біз дамыта оқыту технологиясының элементтерін қолданған сабақтарымыздың кейбір үлгілерін ұсынуға жөн көрдік. Сондықтан бірі-Қашық Сейтқұл («Қазақ әдебиетін оқыту дәстүрлі емес» пәні)

Сабақтың тақырыбы: М. Айтматовтың «Қышпақ Сайтқұл»

Сабақтың мақсаты:

– білімдік: Әңгіменің тақырыбы мен жазушының идеялық мұратын мәтінде сүйеніс отырып ашу;

– тәрбиелік: Ұлы аяғарушының өмірінің ұстанған принциптерін мен білік мұраттарын – болашақтың қамы екендігінне тоғыта келіп, ел, Отан, болашақ алдындағы борышын сезінуге, ешп, жұрттың сүюге тәрбиелену;

– дамытушылық: Шығарманың сюжеттік және идеялық мәнін түсіне білуге, өзінің талдау, жинақтау жасап, түйінді ой айта білуге дағдыландыру; жеке, топтық жұмыста шапшаңдық, танымдық танытуға, ойын әдейі тілмен өрікестей білуге тәрбиелену.

Сабақтың тиілі: Дәстүрлі сабақ

Сабақтың түрі: Жаңа білімді бекіту сабағы.

Оқыту технологиясы: Дамыта оқыту технологиясы, Сабаяттың әдіс - тәсілдері: сұрақ-жауап, талдау (анализ), жинақтау (синтез), шығармашылық, топтық, жеке жұмыстар, Венн диаграммасы.

Көрнекіліктер:

1. Ыбырай - тұрғын кемеңгер»
2. Шығармалар жинағы.
3. Сожетті сурет.
4. Қазақстан картасы.
5. Хронологиялық таблиц-а-плакат.
6. Уәестрмені парақша.

Пәнаралық байланыс: Жағрафия, бейнелеу өнері, қазақ тілі.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Х. Сүйіншалиев "Қазақ әдебиетінің тарихы".
2. Т. Ақмолаев "Аса көрнекті ағартушы".
3. Оғу пропосен технологияландыру: (жинақ)
4. К.О. Әзірбаева "Дегенің тапсырмалар"
5. Әдебиет (оқулық) 6-сынып

Сабаяттың барысы:

1. Ұйымдастыру кезеңі
2. Жаңа сабақ

Сабаяттың құрылымы

1. **Батпаққа – мотивациялық кезең**
«Сұрақ бізден, жауап сізден» сұрақтар топтамасы.

1 топқа:

1. Ыбырай Алтынсарин кімі?
2. Жауаптыңғын еңбек тақырыбында қандай әңгімелері бар?
3. Ыбырайдың тұрғын оқулығы қандай аталады?
4. Ұстазың арман еткен мектебі қай жерде, қай қалада ашылды?
5. Ағартушы қимдерің аударма жасады?

II топқа:

1. Ыбырай жас кезінде қимнің тәрбиесінде өсті?
2. Ақынның қандай өлеңдері білесің?
3. Ыбырай ашқан тұрғын мұғалімдер мектебі қай жерде, қай қалада ашылды?
4. Алтынсарин қандай мектептер ашты?
5. Ыбырайда «Дүние қандай еткен табылады?»

II. **Операциялық – орындаушылық кезең**

Мәтіннен жұмыс

Әңгіме мәтінін дауыстап оқылды. Студенттер түсініксіз сөздерді белгілейді.

3. Сөздік жұмысы.

Бармақта – өзге біреулерің маған ұрыда, айлап кетпін пайдалану.

Тобыр – халық, көпшілік мағынасында.

Шығар – арықтан естіске су шығаратын құрал.

Қаруыл, пинцетуыл – күрестің, сақшы.

Кет – қала, шаһар.

Сөздік жұмыстың жұрттың болғанынан кейін, тақтаға әңгіменің оқиғалар жүресі бойынша салынған сожетті сурет ілінеді. Ыңгімелер наарым сожетті суретке аударылады. Әңгіменің маамұрың студенттердің өлдері баяндап, сурет маамұрың ашатын тірек сөздері өлдері ойлап табады.

1 - сурет - (Ау үстіңдегі Сейітқұл алысқа ойлана көз тастап тұр). Отыз үйі келесі қалайша халық қатарына қосамын?

2 - сурет - (Қайыра өзеніңің бойына кешен отыз үйі келеті қалу жұмысы қамалып жатыр).

Отыз үйі келеті жер тектеп, етін етуге кірсіт.

3 - сурет - (Көніп жайланған Сейітқұл. Халық күрленген).

Еңшілкімен және сұдымен айналысқан Сейітқұлдың ең жұрттан асқан бай болды.

Мәтіннің табырлық-идеялық маамұрыңды берілетін жетекші сұрақтар:

1. Әңгіменің басты кейіпкері кімі? Ол қандай адам?
2. Сейітқұл соңында ертен келесілері қандай бастап ашарды? Онда олар қандай пайдалы тірлікпен айналысты?
3. Сейітқұл көпелері маң бағулан басқа қандай көшімен шұрмалануға үйресті?
4. Адам еңбек Сейітқұлды қандай дәрежеге жеткізді?
5. Әңгіме қандай адам? Адам еңбектің амады оны қандай жағдайға ашарды?
6. Қандай ойлақымдар, осы әңгіме арқылы біз Алтынсарин не айтпақшы болды?

Отрақышылық не үшін керек болды?

Осы сұрақтарға жауап ала отырып, оның арғы түбінде қазақтың жерінен айрылып қалу күшінен сақтандыратын Ыбырайдың көргендігі жөнінде сөз болды.

3. Венн диаграммасы

Сейітқұл мен Әлімқұлдың салыстыра отырып, арасындағы ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табу.

Білім жүресі бойынша мәтінге талдау жасап, әр азат жоқпады түрінді ойды тауып, бөліп алу.

а) Аңыз

- Ел болу, авторлық идея.
- Қолабыз жер іздеу.
- Еңбек күші (етін ету, қол өңім алу, бай ете айналу, артығын сағу)
- Ел күршісінді (етін қаруыл, маңға бақташы қоям)

ә) Сипет

- Осы айтылған негізгі ойды тұжырымдай келіп, ел болудың үшін көз алдарына енгізеттіру. (Оқушылардың пікірі тыңдалды).

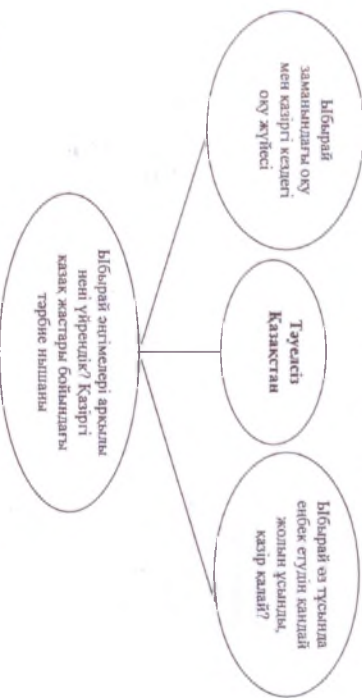
Топтық жұмыс

I топ: Кейіпкерлердің іс-әрекетінің мақалмен түріндеу.

II топ: Қазақстанның қонақлы жері Ақтауға талдаған Елбасшының, үкімет саясатының сындарылығы, Ыбырай идеяларының өміршеңдігі жайында ой тауыу.

III. **Рефлексиялық – бағалау кезеңі**

Ыбырай әңгімелерің оқы отырды, бойымаңға қандай қасиеттері жинақтадық, нені ұқтық?

Қазақ тілімен байланыс

Талқылама: Сөбікеге фонетикалық талдау жасу.

Ағартушы – ғалым Ыбырай Алтынсариннің ұрпағына қалдырған мұрасы ұлан - тайыр.

Талқылама: Сөбікеге грамматикалық талдау жасу.

2. Ыбырай берілген саялы рударың бала оқыту кісіне арнады.

Талқылама:

I топқа: Әңгімені тарихпен, қазіргі өмірмен байланыстырып ой тауыу.

II топқа: Ыбырай әңгімелері бойынша шартың әссе жазу.

Дарындар тобына тапсырма:

Жергілікті өндіретін және шаруашылық қожалықтары жайында, «Жол картасы» бағдарламасы, жекелеген кәсіпкерлер туралы маалыматтар жинақтап, аударып, облыстық басшыларға мәтіндерін жіберу.

Оқушылар білімні бағалау.

Өзің - өзі бағалау парағы

Студенттің ат-жөні	Сұрақтарға жауап беру	Өз бетінше жұмыс	Топпен жұмыс	Шығармашылық тапсырма	Қорытынды баға
--------------------	-----------------------	------------------	--------------	-----------------------	----------------

- Элбеттер тілімі:
1. Қазақстан Республикасы жалпы білім берудің мемлекеттік жалғыз стандарттары. Алматы, 2002. -206 б.
 2. Қуанышев А. Таңдамалы жинағы. Алматы, 2008. 75 б.
 3. Қазақстан Республикасында 2010 жылға дейін білім беруді дамытудың Мемлекеттік бағдарламасы. Астана, 2008.
 4. Н.Ә. Назарбаев «инновациялармен оғу білімді жетілдіру арқылы білім экономикасына» Егеменді Қазақстан, 27 мамыр, 2006 ж.

Рәшидә Уайыра Евгеньевна *Scientific Library of the National Law University named after Yaroslav the Wise, Head of Sector, PhD in Social Communications*

The Impact of Civil Society on the Formation of Constitutionalism in Ukraine

Ukrainian Constitution is recognized as one of the most democratic in the world, but there is no constitutionalism in Ukraine. In theory, the nation is the bearer of sovereignty and the source of government, but in practice there are still feudal values (the one who is stronger and has more money is right). So right now a need has arisen to resolve the issue of formation of constitutionalism in Ukraine.

The term "constitutionalism" appeared in the late 18th and early 19th centuries, but its foundations were laid much earlier. It was studied by many researchers, both foreign (A. Tocqueville, A. de Shailion, and others) and Ukrainian (V. Rychynsky, P. Stecyuk, V. M. Sharoval and others).

Nowadays there are many interpretations of the term "constitutionalism":

1. set of principles, procedure of activity and institutional mechanisms that are traditionally used to limit the power;
2. state government in the broad sense (management of public affairs), limited by the content of the Constitution;
3. multi-level complex system, which has certain necessary and sufficient for its functioning components beyond the Constitution as the basic law and an act of constituent power of the people in general beyond the right, reflecting the peculiarities of mentality and life of the people;
4. legal ideology which reflects the development of appropriate standard setting and applying rules⁴ etc.

In our view, constitutionalism is a legal regime, which regulates the relationship between man and society, on the one hand, and the state on the other. The structure of constitutionalism includes: 1) the Constitution, 2) social forces that are interested to live rightly, 3) human interest to live with others on the basis of civilization, and not by force.

The basic principles of constitutionalism are the rule of law, democracy and human rights. Let us consider these concepts in detail. The rule of law is the supremacy of law over state power, which is provided through the supremacy of the Constitution (Article 8 of the Constitution of Ukraine).

The next principle of constitutionalism is democracy. Democracy is a form of social organization, its state-political system based on the recognition of the nation as the source of power, as well as gradual implementation of the principle of equality and freedom of individuals, their actual participation in the management of the affairs of state and society. Article 1 of the Constitution of Ukraine emphasizes: "Ukraine is a sovereign, independent, democratic, social and legal state". Now there are the following signs of a democratic state: 1) recognition of the people as the bearer of sovereignty and the source of state power; 2) election of public authorities; 3) openness, transparency, accountability and controlability of public authorities; 4) implementation of state authority to the people's benefit; 5) determination and ensuring human rights; 6) recognition of equality of citizens; 7) state decision-making according to the will of the majority, but subject to the rights of the minority; 8) political, ideological and economic pluralism.

The third indication of constitutionalism — human rights — in our view is most important, because it is the basis of any civil society. Human rights are the position of a person enshrined by the Constitution in his/her relations with other members of the legal community which finds its expression in constitutional rights, freedoms and responsibilities. All human rights are enshrined in Art. 21–59 Section II of the Constitution of Ukraine; the inalienable right to life (Article 27), to respect for their dignity (Article 28), personal integrity (Article 29) etc. Thus, Part 2 of Art. 3 of the Constitution of Ukraine emphasizes that it is "human rights and freedoms and their guarantees that determine the essence and orientation of the state activity". This is supported by part 1 of Art. 19 and Art. 60.

Comprehensive protection of human rights and freedoms affects the structure of the civil society. Human rights are the mechanism which links the state and the society, but at the same time limits the intervention of the government in the development of civil society.

Civil society is, in our view, a system with strong economic, political, spiritual and other relations, independent of the state of public institutions that protect the rights and interests of individuals and groups created for the development and operation of different areas (spiritual, social, economic, etc.).

¹ Shevchuk S. V. *Basis of Constitutional Law*. — Kn.: Conslu, 2002. — P. 129–2. *Sharoval V. M. Modern Constitutionalism (Essays on the history, theory and practice)*. monograph/V. M. Sharoval. — K.: Yurinkom Inter, 2005. — P. 170.

² Legal Encyclopedia: 6 volumes/National Academy of Sciences of Ukraine, Institute of State and Law named after V. M. Kotshchyk of NAS of Ukraine. Publishing House "Ukr. Encycy" named after M. P. Bazhan, (editing committee: Yu. S. Shevchenko (Chairman of editing committee) and others. — K.: Ukr. Encycy, 2001. — Vol. 3: K. — M. — P. 289.

³ The Constitution of Ukraine. — Kn.: Law, 2013. — P. 7.

The structure of civil society is made up of groups that provide basic human and civil rights. In particular:

1. primary voluntarility formed groups (e.g. family, clubs, trade unions, associations etc.);
2. political parties;
3. civil unions;
4. religious communities;
5. economic structures etc.

Civil society and constitutionalism begin to share nearly at the same time. Unfortunately, in current Constitution it is secured only through Art. 35, 36 and partly through Art. 39. However, in the concept of the Constitution of Ukraine adopted by the Verkhovna Rada of the Ukrainian SSR on June 19th, 1991, there was a separate section — "Civil society and the state". It had the following chapters: 1) general provisions; 2) ownership, management principles; 3) social protection; 4) environmental safety; 5) family; 6) healthcare; 7) upbringing, education, culture and science; 8) civil unions; 9) mass media.

Hereof we can conclude that the main role of civil society in the formation of modern constitutionalism is the ability of society to protect the rule of law. Only in case of consolidation of the relationships between civil society and the state in the Constitution, as well as its formation, development and protection, we can build a democratic constitutional state in Ukraine.

Torpidayev Yo'khdid Raximjonovich, National University of Uzbekistan, assistant professor of the chair of civil rights and trial
Торпидаева Воҳид Раҳимжонович, Национальный университет Узбекистана, доцент кафедры гражданского права и процесса

**Some problems of organizational civil-law regulation
Некоторые проблемы регулирования организационно-гражданско-правовых отношений**

В условиях широкомасштабного осуществления реформ в стране изучения и анализа теоретических практических проблем правового регулирования гражданско-правовых отношений с научно-методологической и практической точки зрения считается одной из актуальных проблем.

Позтому повышение эффективности правового регулирования организационно-гражданско-правовых отношений входит в область перспективных направлений исследования. В этом смысле роль законодательных актов в правовом регулировании организационно-гражданско-правовых отношений несравнима. Как утверждал Президент Республики Узбекистан И. А. Каримов «Ни для кого не секрет, что в стране за прошедшие годы проведена огромная работа по формированию доверительной законодательной базы по изменениям в сфере рыночной экономики. Подтверждая давние обязательства, необходимо серьезно пересмотреть имеющееся законодательство по ключевым практическим применениям, исходя из новых реальных положений в современный период развития в стране рыночных отношений»¹.

В нашей стране рыночные отношения служат основой для расширения институциональных отношений с одинаковым обеспечением осуществления различных форм собственности, развития предпринимательской деятельности, обеспечения оборота имущества собственника посредством различных средств. Также были созданы и правовые предрешения. С принятием наших независимым государством гражданских нормативных документов была создана база для формирования новых по содержанию гражданско-правовых отношений. Подобные правовые отношения, будучи чуждыми для административно-командной системы, характеризуются служением по обеспечению широкого осуществления свободной рыночной экономики. Так как спрос и предложение, расширение конкуренции, равенство всех форм права как действия собственности по своему усмотрению и в своих интересах создали возможность развития частной собственности и предпринимательских отношений. Вместе с тем, также расширился круг отношений регулируемых гражданскими правом. Все более увеличивается роль регулирования гражданско-правовых отношений имеющих товарно-денежное содержание. Поэтому возникает необходимость дать научно-теоретическую и практическую оценку основным и роли организационно-гражданско-правовых отношений, входящих в состав предмета гражданского права.

Поскольку в верховой тоталитарной системы, когда в основном правовое регулирование экономических отношений основывалось только на административно-командном управлении государства, и имеющихся административную окраску, организационно-правовые отношения, основанные на закономерности отношения, создали предпосылку для возникновения в состав предмета гражданского права. Так как, возникающие в практике право применения и занимающие отдельное место в экономическом развитии страны управление деятельностью крупных предприятий, корпораций и концернов, и не пренебрежение здесь государственного управления, определения с правовой точки зрения, какой вопрос отразить нормы права регулируются управление деятельностью административных областей, и определение вопраса, в состав какой отрасли входят отношения, возникающие в сфере такого управления, являются одной из перспективных задач государства, имеющих стратегическое значение. Одной из концептуальных задач, стоящих перед национальной юридической является объединение в отдельные общие положения понятий «корпоративное управление» «корпоративной» является объединение в отдельные общие положения понятий «корпоративное управление» «корпоративной»

¹ Каримов И. А. Об углублении демократических реформ в стране и концепция формирования гражданского общества// — Т.: Народное слово, 13 ноября 2010 г.

Contents

Section 1. Geography	3
<i>Kashapov Revolt Shaymukhametovich, Gilmanova Galiya Rafailovna</i> Anthropogenic change the biomass and productivity to vegetation to South Ural and Preduralie	3
Section 2. Demography and ethnography	6
<i>Puzakov Aleksey Vladimirovich, Egorova Elena Alekseevna</i> Influence of the main macroeconomic indicators of development of society on migratory movement of the population	6
<i>Epstein Nikita Dmitrievich, Davletshina Leisan Anvarovna, Vasileva Anastasia Vladimirovna</i> The analysis of consequences of influence of population shift on a social and economic situation of the Russian Federation	10
Section 3. Study of art	14
<i>Zvenigorodska Iuliia Viktorovna</i> Features of the European model of design education	14
Section 4. History and archaeology	18
<i>Iskandarov Sherzod Abduganievich</i> Developing of Uzbek Arabs' in self-consciousness	18
<i>Aliakhnovich Yauheni Anatolievich</i> Conditions of emergence and existence of the slave-holding system production	20
<i>Cheremisin, Aleksandr Viktorovich</i> The municipal legislation of the Southern Ukraine at the 1785-1870	22
Section 5. Medical science	28
<i>Boiko Anna Viktorovna, Hanina Khrystiana Vjacheslavovna, Tsurik Olga Yurievna,</i> <i>Pshenuchko Natalia Vladimirovna, Gerastmyuk Irina Grigorievna</i> Die Verwendung der Verneblungstherapie bei den Kranken an chemisch-resistenter Lungentuberkulose	28
<i>Zholamanova Ainur</i> Aspects of clinical and economic indicators of psychotherapy in the treatment of hypertension	30
<i>Kuzniak Natalia Bogdanivna, Tkachyk Stepan Vasilovich, Horytskyj Iaroslav</i> Actual problems of prevention of dental diseases in children	33
<i>Kurban Mariana Mykolaivna</i> Interdependence of inflammatory activity, homocysteine and lipid abnormalities in patients with chronic Helicobacter pylori associated gastritis in combination with hypertension	35
<i>Maltsev, Viktor Nikolaevich</i> Clinical management of pregnant women with acute pyelonephritis based on indicators of renal hemodynamics	37
Section 6. Pedagogy	40
<i>Arinova Bakhyt Aituovna, Nurgalieva Dolores Abildaevna</i> The role of the course "Self-knowledge" in the development of the intellectual potential of students in modern innovative society	40
<i>Vysoven Galina Ivanovna</i> Mini-volleyball in Japanese as a means of physical recreation in special (correctional) school of type VIII	43
<i>Gulians Anna Borisovna, Gulians Svetlana Borisovna</i> Key Competencies of English Language Teacher as the Basis of the Professional Competence	43
<i>Zhukova Tatiana Aleksandrovna</i> Technology development acmeological position of University students	46
<i>Isimbaeva Rosalina Ruslanovna, Urazgalieva Aynagul Agureeva, Kanaeva Tatyana Nikolaeovna</i> The organization of educational activity preschoolers under the implementation of the GEF	48
<i>Islamova Klara, Kartova Madina, Zhalelova Gaukhar, Kaliyeva Aigul</i> Maintaining the health of schoolchildren as a multifactorial problem	50
<i>Kamenskikh Larisa Valentinovna, Melkozerova Lyudmila Yanovna</i> The methods creation of professional competence at students	53
<i>Lizvinskii Yan Viktorovich</i> Professional legal awareness of prison staff	55
<i>Misikova Bela Gadagkoyevna</i> Scientific and methodical aspect of attraction of Russian at lessons of the Ossetian language	57
<i>Mozgoviy Viktor Leonidovich</i> The methodology of future teachers' preparation for the pedagogical action direction: systemic and functional analysis	59

<i>Amirkhanova Yulia Valer'evna, Kostogladova Lubov' Petrovna</i> Lexical units in the German language	108
<i>Stuba Larysa Vasylyvna</i> Metaphor — the main language means in the idiosyncrasy of Hermann Hesse	109
<i>Gegeyan Svetlana Erifovna</i> The role and place of advertising discourse in the system of discourses	111
<i>Slamurkina Olga Viktorovna</i> All my life I wander: travelogue in foreign literary tradition	113
<i>Palmina Wera Wassilijevna</i> Short overview of the conditions of the crime novel	115
Phraseological units with the knees component of the Russian and Belarusian languages against German in aspect of their equivalence	116
<i>Sarmina Anna Lembitovna, Darovskaja Irina Georgievna</i> Language-specific features of the modern German press letter	118
<i>Shayakhmet Asel</i> Kazakh Children's Bilingualism Features	120
Section 13. Philosophy	123
<i>Butaev Usmon Xayrulleevich</i> Political system — guaranteeing factor of security	123
<i>Kropaneva Elena Mikhailovna, Moskalenko Maxim Ruslanovich</i> Constitutional and legal establish the right to a decent human existence in an industrial civilization	125
<i>Popov Vitaly Vladimirovich</i> Rationality and freedom: inconsistency of discourse in modern science	126
Section 14. Chemistry	129
<i>Ahmedov Aladdin Islam ogli, Hasanova Elnara Ismat gizi,</i> <i>Hamidova Jeyhun Shafayat gizi, Isakov Elxan Urshan ogli</i> Polymers and co-oligomer in getting high viscosity base oils	129
<i>Chudinov Evgeny Alekseevich, Tkachuk Sergey Aleksandrovich</i> Chemical and thermal stability of electrode materials lithium-ion battery	130
Section 15. Economics and management	132
<i>Akberdina Victoria Victorovna, Buhvalov Nikolay Yuvnaljevich</i> Multisubject industrial policy in global trend of the new industrialization	132
<i>Akobirov Sardor Odilovich</i> Interaction between the state and business in the framework of public-private partnerships: historical and evolutionary insight	134
<i>Bakhtin Maksim Borisovich</i> Major trends and problems of formation of socially-oriented human resource strategy of the modern organization	138
<i>Butova Tatiana Vitalievna, Titova Anastasia Igorevna</i> The positive effects of expanding the boundaries of Moscow	141
<i>Goncharov Gennadii Alexandrovich</i> The analysis of efficiency of the state support of small business in Ukraine (in aspect of providing economic security of this sector of economy)	142
<i>Savchenko Tetiana Valerivna</i> The investment activities of the banking institutions in Ukraine: modern tendencies and features of the implementation	146
<i>Butova Tatiana Vitalievna, Sviridova Elena Sergeevna, Krivtsova Marina Konstantinovna</i> The anti-inflation policy of the state in the socio-economic relations	149
<i>Vladyslav Volodymyrovych Topol</i> Actual problems of Ukraine's state debt management	151
<i>Nesterenko Galina Ivanovna, Turniyazova Akmaral Konysovna</i> Current state and development of local government in the Republic of Kazakhstan	154
Section 16. Science of law	157
<i>Dzhetibaev Nurbol Satybaldyevich</i> Criminological characteristics of crimes including the improper performance of professional duties medical officer	157
<i>Mukhtarova Anipa Sagidullakzy</i> Effective methods of carrying out occupation with students on disciplines the Kazakh literature	160
<i>Petrukho Yuliya Evgenevna</i> The Impact of Civil Society on the Formation of Constitutionalism in Ukraine	164